

Talde-lana ez da ekarpen indibidualen batura soil bat, ez da gai bat beraren gainean elkarrekin lan egitea lagunekin, elkarren arteko batere koordinaziorik gabe, bakoitzak bere lana banaka eginez, gainerakoen inolako eraginik gabe. Lantaldeak funtzionatzen du hainbat engranaje dituen makineria batek bezala; guztiek ongi funtzionatu behar dute. Batek huts egiten badu, taldeak porrot egingo du.

Talde-lana bost kontzeptutan oinarritzen da

Osagarritasuna: kide bakoitzak ekarpen espezifiko bat egiten du. Ekarpen horiek guztiak beharrezkoak dira lanaren helburuak lortzeko.

Koordinazioa: taldeak modu antolatuan jardungo du, proiektua aurrera ateratzeko asmoz.

Komunikazioa: talde-lanak pertsona guztien arteko komunikazio irekia eskatzen du, funtsezkoa baita norbanakoen jarduerak koordinatzeko.

Konfiantza: pertsona bakoitzak konfiantza du gainerakoen jardunbide egokian. Konfiantza hori taldearen arrakasta lehenesten du norberaren distiraren aurretik.

Konpromisoa: Pertsona guztiek konpromisoa hartzen dute beren onena emateko eta lana aurrera ateratzeko ahalegin guztia egiteko, besteengandik nabarmentzea bilatu gabe.

LANKIDETZA

Jarduera honekin landu nahi ditugu:

Helburu batzuk lortzeko lankidetzan aritzeak duen garrantzia.
Arazoei aurre egiterakoan dugun erantzukizunaz kontziente izatea.

Iraupena

Jarduera pentsatuta dago saio batean egiteko.

1. zikloak

Materiala

Zuhaitzak sinbolizatzen dituzten elementuak. Balioko lukete, esaterako, ikasgelan dituzten uztai lauek, edo kartoi mehez egindako bi zirkulurik. Tipula-paper urdina. Ebaki pieza karratu txikietan, haur bakoitzari bana emateko.

Garapena

1. fasea

- Haurrak lerroan eseriko dira. Eman hurrei paperezko pieza, eta eskatu harekin bi bolatxo egiteko; ur-tantak sinbolizatuko dituzte bolatxo horiek.
- Zuhaitzak irudikatzen dituzten bi zirkuluak jarriko ditugu hurrek osatzen duten lerrotik bospasei metrora, eta elkarrengandik pixka bat bereizita. Azaldu umeei zirkuluek zuhaitzak irudikatzen dituztela, eta bakoitzak gutxienez hiru ur-tanta behar dituela ondo elikatzeke eta ez lehortzeko. Helburua da ondo ureztatuta egotea eta inor ez egotea lehortzeko eta desagertzeko arriskuan.
- Eskatu hurrei bolatxoak botatzeko, beren lekutik altxatu gabe, ahal duten kontu handienarekin, ur-tantak landareetan eror daitezen.

Hausnarketa egin haiekin, gertatutakoari buruz, adibidez, galdera hauetatik abiatuta:

- Zenbat tanta erori dira landare bakoitzean?
- Zenbat ur-tanta erori dira landareetatik kanpo eta alferrik galdu dira?
- Zuhaitzek ba al dituzte bizirik irauteko behar dituzten hiru tantak?
- Beraz, lortu al dugu gure helburua?
- Zer bururatzen zaizue egin dezakegula ur-tantak alferrik ez galtzeko eta zuhaitzek behar duten ura jaso dezaten?

Denbora tarte bat utzi umeei, taldeko batzarrean komentatu ditzaten irtenbide posibleak.

2. fasea

Aurreko fasearen amaieran egindako ekarpenetatik abiatuta, jarraitu jarduerarekin, era honetan:

- Eskatu ume bakoitzari bolatxo bat hartu eta berriro bere lekuan esertzeko. Bolatxo horiek emango dizkiote haur bati. Pertsona hori eserita geratuko da. Gainerakoek altxatu beharko dute, bi kate egiteko, bi zuhaitzetaraino iritsiko direnak.
- Eserita dagoen pertsonak bolatxoaren erdiak emango dizkio kate bateko lehen pertsonari, eta beste erdiak bigarren kateko lehenengo lagunari.
- Katea osatzen duten kideak bolatxoak elkarri pasatzen joango dira, zuhaitzetatik hurbilen dagoen pertsonarengana iritsi arte, eta zuhaitzetan utziko dituzte bolak.

Egin gogoeta gertatutakoari buruz, era honetako galderetatik abiatuta:

- Zuhaitzek ba al dituzte behar dituzten hiru ur-tantak? Hiru ur-tanta baino gehiago dituzue?
- Zenbat ur-tanta galdu dira alferrik oraingoan?
- Lortu al dugu gure helburua?
- Zer egin dugu desberdin bigarren aldi honetan?
- Zer ikasi dugu jarduera honekin?

IRAKURKETA-FITXA: LANKIDETZA BER BI

Jarduera honekin landuko ditugu:

Lankidetzaren eta talde-lanaren garrantziaz hausnartzea.
Arazoei irtenbideak bilatzea talde-lanean.

Materiala

Lankidetz ber bi ipuina.

2., 3. zikloak

Garapena

Ikastaldea hainbat taldetan banatu eta zirkuluetan eserita jarriko dugu. Ipuina ozen irakurriko dugu talde osoarentzat. Geldituko gara euria hasi eta kuboak sakabanatzen diren unean (markatuta).

Ordura arte ikusitakoa komentatu, galdera hauei erantzunez:

- Nolakoa da sei bikoitzaren fitxaren portaera? Irakurri ozen aukerak eta hautatu bat, zuen ustez sei bikoitza egokien irudikatzen duena:
 - Berekoia
 - Gaizki hezia
 - Apetatsua
 - Errespetugabea
 - Menperatzailea
- ... eta hautatuta ateratzen dena komentatu.
- Nola deskribatzen digu ipuinak dadoen izateko era eta jokatzeko modua? Uste duzue, oro har, egokia dela horrelakoa izatea?
- Zer irtenbide planteatzen dituzte dadoek sei bikoitzaren fitxak bidea libre utz dezan? Egokiak dira? Zergatik?

Momentu honetan, eskatu taldeei dadoen lekuan jartzeko eta pentsatzeko beraiek nola konponduko luketen arazoa.

Tarte baten ondoren, taldeei eskatu bururatu zaiena azaltzeko, arbelean proposamen desberdinak apuntatuz, baina komentatu gabe.

Ondoren, ipuinaren irakurketarekin jarraitu, puntu horretatik amaieraraino.

Gogoeta egin

Irakurketa amaitzean, talde handian hausnarketa egingo dugu edukiari buruz, honako galdera hauetatik abiatuta:

- Zerk eman dizue atentzioa gehien istorio honetatik?
- Zer deskubritu zuen Cubi-k euriari begira egon zenean?
- Dadoek beraiek, banaka edo talde txikian, lortuko al zuketen fitxa alde batera baztertu zedin?
- Konturatu al zara dadoak, txikiak direla badakiten arren, elkartzen direnean oso indartsuak direla sentitzen dutela?
- Hori taldean lan egiten ikastearen parte al da?

Verdado-ri buruz hausnartzea:

- Zein da Verdado-k beste aldera pasatzeko hartzen duen irtenbidea?
- Dadoak oso koadrikulatuak dira, eta beste bide bat bilatzea pentsaezina zen. Zer erakutsi zien Verdado-k?
- Garrantzitsua al da beste pertsona batzuen ikuspuntuak kontuan hartzea arazoak konpontzeko orduan?

Ipuinetik atera ditzakegun funtsezko ideien zerrenda eztabaidatzea eta denon artean sortzea.

- Ulertu al dituzte ipuinetik ateratako irakaspenak?

LANKIDETZA BER BI

Cubi dado bat da. Tira, zehazki, dado txiki bat da, puntutxo beltzak dituen, mahai-jokoetarako erabiltzen diren horiek bezalakoa. Kultur Etxe bateko haurrentzako denbora-pasen aretoan lan egiten du eta partxis-jokoaren dado urdinetako bat da.

Goizero ibilaldi bat egitea gustatzen zaio, beti berdina, bere herria zeharkatzen duten baldosa zurien bidetik.

Herrian kolore guztietako dadoak bizi dira, esaterako, goiko auzoan pokerreko dadoak daude, handixeagoak eta apur bat harroak, euren helduen jokia dela-eta, harro-harro ibiltzen baitira.

Dadoei beti gauza berberak egitea gustatzen zaie, eta ordu berberetan. Egia esan, nahiko koadrikulatuak dira beren ohituretan. Cubi beti lehena jaikitzen da eta paseatzera joaten da, inor ez dagoenean. Baina goiz batean gauzak desberdinak izan ziren.

Denbora pixka bat zeraman oinez, eta hogeita hamabosgarren laukira iristean, domino-fitxa handi bat aurkitu zuen galtzadaren erdian etzanda. Ezin zen pasa, inolaz ere! Lotsagabe-lotsagabe, alderik alde luze-luze eginda zetzan, oinezko guztiei bidea oztopatuz. Pasatu nahi bazuen, bere bidetik irten behar zuen... Gauza pentsaezina, bera bezalako kubo batentzat!

—Barkatu, axola zaizu pixka bat baztertzea, niri pasatzen uzteko?

Fitxa hori sei bikoitza zen. Umore txarrez, bere bi aurpegietako baten begiak ireki zituen.

—Ez zait gustatzen hain goiz esnatzea, dado txikitxo hori! Batzuek pertsona helduen jokoetan lan egiten dugu, oso berandu arte.

—Bai, bai, ulertzen dut, baina nire bidean etzanda zaude... eta pasatu nahi nuke.

—Begira txikitxo, leku hau bikaina da atsedeen hartzeko, eta ez dut mugitu nahi. Oso gustura nago, beraz, bilatu beste bide bat! —eta lotan jarraitu zuen.

Cubi harrituta geratu zen.

Bere bidetik desbideratu? Baina... Nola egingo zuen hori? Zergatik? Bideak trazatzen dira haiei jarraiki ibiltzeko, eta bera ez zen inoiz bere ibilbidetik aldendu. Bestalde, askotan gutxietsi egiten zituzten, haur-jolasetan lan egiten zutelako, baina, benetan, halako fitxa gaizki hezik, sekula ez zuen ikusi!

Pentsamendu horiekin, Cubi bere etxera itzuli zen, burumakur.

Goiz erdian, zalaparta handia entzun zuen herriko plazan. Hara hurbildu zen eta dado-talde handi bat ikusi zuen, elkarrengana bilduta eta haserre samar. Dado horiak beraiek ere gorri-gorri eginda zeuden! Denak ari ziren hizketan, bidean gertatutakoaz. Kontua zera da, goizean zehar, dado-mordo bat atera zirela, haiek ere goizeko paseoa

egitera, eta denek aurkitu zuten bidea moztuta, ditzosozko domino-fitxa hura erdi-erdian zegoelako.

Hainbestetan esnatu zuten bide-erdian zegoen fitxa hura, non azkenean, fitxak putz egin zuen indarrez, bere bi aurpegietatik, eta Verdado gaixoa, dado berdeetako bat, herriraino bidali zuen, eta ia kanika biribila bihurtu zuen!

—Zer egingo dut orain! Ez dut gehiago partxisean jolastuko! —kexatzen zen— Orain joko berri baten arauak ikasi beharko ditut!

Lagunek penaz begiratzen zioten. Haiek bezalako pertsonaia koadrikulatu batentzat, ikaragarria zen arau berriak ikastea!

Dadoek ez zekiten zer egin, eta horrek are gehiago haserretu arazten zituen. Domino fitxa hura ez zen arauak betetzen ari, eta dadoek ez zekiten nola erantzun egoera horren aurrean.

Bat-batean, bakoitza bere iritzia ematen hasi zen:

—Lezio bat merezi du baina, zer egin dezakegu bera baino askoz txikiagoak izanda?

—Ni oso indartsua naiz— esan zuen dado gorriak, oilarra bezala harrotuta—. Baldin zuetako bi dado indartsu nirekin elkartzen bazarete, bultza egingo diogu fitxa burugogor horri.

—Ez horixe —erantsi zuen berehala dado hori batek—, indarrez ez dugu inoiz ezer lortuko, egoera okertzea baino ez. Fitxa oso handia da hori, eta begi asko ditu, dena zaintzen dutenak; ezinezkoa litzateke harengana hurbiltzea bera konturatu gabe. Eskatu behar diogu mesedez aldentzeko eta pasatzen uzteko.

—Fitxa hori dominatzailea da, zenbaki gehien dituen da, eta berak hasten du beti jokoa —zioen beste batek—, ezin izango duzu inoiz konbentzitu.

Zera, txorakeriak! —gehitu zuen dado marroiak— Gauzak argi izan behar dira, eta irabaztera joan behar da. Ni ere bat nator dado gorriaren proposamenarekin.

—Ezer lortu baino lehen, putz egin eta atzera botako zaituzte...

Dadoen marmarra gora zihoan. Ez ziren ezertan ere ados jartzen.

Zorionez, euria hasi zuen, dadoak korrika alde egin zuten etxera, eta eztabaida amaitu zen.

Cubi euritik babestu zen, zuhaitz baten azpian. Haserre zegoen eta ez zuen etxera itzuli nahi. Distrakturik, begira geratu zen, ur-tantak nola erortzen ziren, eta putzu gero eta handiagoa nola sortzen zuten. Ur-putzua hazi eta hazi ari zen, harik eta buztinezko horma txiki bat bota zuen arte, eta ur-lasterrak gainezka egin zuen, plazan behera. Orduan dena argi ikusi zuen!

—Hori da! Nola ez nintzen lehenago konturatu? —esan zuen Cubik— Tantak ere txikiak dira, gu bezala, baina asko batuz gero, sekulako indarra dute!

Zaparrada baretu zenean, plazara joan zen bizkor, dadoak bildu zituen eta bururatu zitzaion ideia azaldu zien.

Handik pixka batera, Cubi harantz abiatu zen, kementsu, beste dado batzuekin batera. Fitxaren oinetara iritsi zenean, apartatzeko eskatu zion.

—Eta ezetz esaten badut? —barre egin zuen berriro— Zergatik ez duzue itzulinguru bat egiten eta ez nauzue bakean uzten, atsedean hartzen? Edo zuek bezalako mukizuen beldur izan behar dut?

—Gu bakoitzaren beldur ez, baina askoz gehiago gara, badakizu?

Cubik marranta kendu zuen, oso aurpegi serioa jarritz. Berehala, txistu egin zuen, eta une horretan kolore guztietako beste dado asko agertu ziren bidean, eta, fitxaren aurrera iristean, adostutako estrategia praktikan jarri zuten:

- Askok beren arrazoiak ematen zituzten fitxa hura konbentzitzeko, bidea libre uzteko beraiei, bere ekintza bidegabea zela, garrantzitsua dela errespetatzea, bai ondokoak, bai arauak ere.
- Batzuek partxisaren arauak errezitatzen zizkioten, eta aldi berean, hiru aldiz jauzi eginez, sei puntuko aurpegia erakusten zioten, behin eta berriz esanez fitxek ezin dutela bidea trabatu, hiru aldiz segidan seia ateraz gero.
- Eta hori guztia, atzean entzuten zutela Udal Bandaren musika.

Eta hori egiten zuten bitartean, urratsez urrats fitxa harengana hurbiltzen ari ziren. Imajinatu nolako saltsa piztu zen! Denek batera hitz egiteko eta pixkanaka harengana hurbiltzeko estrategia horrekin, espero zutena lortu zuten. Domino-fitxak ikusi zuen ezin zuela egoera menderatu, eta, zuhurki, korrika irten eta siesta egiteko leku lasaia go bat bilatzea erabaki zuen.

Azkenean ikusi zuten bidea zabalik! Dadoak pozez gainezka zeuden. A zer nolako pozaldia! Azken fitxa etxera sartzeko zenbaki egokia ateratzea baino handiagoa!

Eta orduan Verdado aurkitu zuten, paseoan zetorrela, lasai asko, bidearen beste aldetik. Harri eta zur geratu ziren.

—Nola lortu duzu beste aldera iristea?

—Oso erraza —esan zuen Verdado—, nire gorputz berria aprobetxatuz, itzulinguru bat egin diot fitxa ikaragarriari. Denbora eta lasaitasuna irabazi ditut, ez baitiot aurre egin behar izan.

Hurrengo goizean, beti bezala, Cubi paseatzera atera zen. Hogeita hamabosgarren laukitik pasatzean, irribarre egin zuen, aurreko eguneko arazoa gogoratuz. Harro sentitu zen! Denen artean konpondu zuten!

Egun hartan, dadoek bi gauza oso garrantzitsu ikasi zituzten:

- Lehenengoa oso agerikoa zen: txikiak izan arren, bakoitzak bere onena eman eta enpresa komun batean ekarpenak eginez laguntzen bazuten, gauza handiak lor zitzaizkieten.

- Bigarrena, oso baliagarria izango litzaieke etorkizuneko arazoak konpontzeko. Verdadok irakatsi zien arazo bati aurre egiten diozunean, zure ikuspuntua aldatu behar duzula eta beste ikuspegi batzuetatik behatu, irtenbide bat aurkitzeko.